

Ondřej Hartman
a tým FXstreet.cz

Začínáme na burze

Jak uspět při obchodování
na finančních trzích

Bizbooks®

Ondřej Hartman
a
tým FXstreet.cz

Začínáme na burze

Jak uspět při obchodování na finančních
trzích: akcie, komodity a forex

BizBooks
Brno
2013

Začínáme na burze

Jak uspět při obchodování na finančních
tržích: akcie, komodity a forex

ONDŘEJ HARTMAN A TÝM FXSTREET.CZ

Odborná korektura: Roman Müller

Obálka: Petr Holub

Odpovědná redaktorka: Martina Skovajsová

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-265-0033-9

Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2013 ve společnosti Albatros
Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18156.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace
nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě
či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Pokud je vaším cílem mít více peněz než nyní, začněte s tím, že se o ně budete řádně sami starat. Udržet peníze je mnohdy těžší, než je vydělat.

Ondřej Hartman, FXstreet.cz

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	13
Než začnete	15
Obchodování a investování na finančních trzích	15
Základy investičního vzdělání – co jsou investice	16
Byznys jménem trading	17
Shrnutí	21
ČÁST I.	25
MOŽNOSTI OBCHODOVÁNÍ	25
KAPITOLA 1	
Investovat, nebo obchodovat?	27
Obchodování versus investování	27
Investování a obchodování podle náročnosti	29
KAPITOLA 2	
Finanční trhy	31
Základní rozdělení trhů	31
Brokeři (makléři)	32
Co od brokera očekávat?	32
Poskytované služby	33
Poplatky	35
Regulace a licence	36
Realizace investičních pokynů	36
Zkušenosti klientů	36
Klientská podpora	37
Kapitál pro obchodování na finančních trzích	37

Technické zabezpečení obchodníka a software pro zobrazování grafů	38
Software většinou zdarma	38
Jak vydělávat na růstu i poklesu cen	40
Základní objednávky na finančních trzích	41
Tržní příkaz / Okamžitá realizace (market)	41
Stop loss (zastavení ztrát)	41
Realizace zisku (Take Profit, Profit Target)	41
Jak vydělat na růstu a poklesu zvoleného trhu	42
Shrnutí	48

KAPITOLA 3

Akciové trhy (Stock markets)	49
Co je akcie	50
Náležitosti vydané akcie	51
Klasifikace akcií	51
1. Klasifikace podle tržní kapitalizace (market capitalization)	51
2. Blue chips	52
3. Stabilní akcie (defensive stock)	52
4. Cyklické akcie (cyclical stock)	52
5. Rozvojové růstové akcie (emerging growth stock)	53
6. Penny akcie (penny stock)	53
7. Americké depozitní certifikáty (american depository receipts)	53
8. Obratová akcie (turnaround stock)	53
9. Torpédovaná akcie (torpedo stock)	53
10. Rozředěná akcie (watered stock)	54
11. Trezorová akcie (treasury stock)	54
12. Akcie s příběhem (story stock)	54
13. Prioritní akcie (preffered stock)	54
14. Kmenová akcie	54
Podoba akcie	55
Hodnota akcie	55
Dividenda	55
Společnost vstupuje na burzu – IPO	56
Kurz akcie	58

Na akciích můžete vydělat při jejich růstu i propadu	62
Akcie posiluje	62
Akcie klesá	62
Příklady	63
Proč kupovat akcie?	67
Výhoda akcií oproti dluhopisům	68
Kde se s akciemi obchoduje?	68
Obchodování s akciemi na vlastním účtu	69

KAPITOLA 4

Futures a komoditní trhy	73
Co patří do komodit	73
Účastníci komoditního trhu	75
Komoditní kontrakty a burzy	75
Přehled nejdůležitějších komoditních burz	76
Přehled nejobchodovanějších komodit	78
Ropa (CL, WTI, Oil, B, Crude Oil)	78
Zlato – Gold (GC, GLDUSD, XAU/USD)	79
Kukuřice – Corn (C, ZC)	79
Sója – Soybeans (S, ZS)	79
Cukr – Sugar (SB)	81
Zemní plyn – Natural Gas (NG)	81
Stříbro – Silver (SI, XAG/USD)	81
Treasury Notes 10 Year (TY, US, FTNOTE)	81
Akciové indexy	83
S&P 500 (SP, SPX, US500) nebo hodně oblíbená E-mini varianta ES	84
E-mini NASDAQ 100 index (NQ)	84
Německý akciový index DAX (FDE, DAX)	85

KAPITOLA 5

FOREX – trh 21. století	87
Historie forexu	87
Forex podrobněji	88
Nejdůležitější měny na forexu	90
Americký dolar (\$, USD)	90
Euro (€, EUR)	91

Japonský jen (¥, JPY)	91
Britská libra (£, GBP)	91
Švýcarský frank (CHF)	92
Vedlejší měny	92
Exotické měny	92
Měnové páry	92
Křížové měnové páry	93
Slang měnových párů	94
Obchodní seance aneb forex nikdy nespí	94
Ukázky hlavních měnových párů	95
EUR/USD	95
USD/JPY	96
GBP/USD	96
USD/CHF	98
Výhody forexu	98
ČÁST II.	101
ANALÝZA FINANČNÍCH TRHŮ	101
KAPITOLA 6	
Metody k analýze finančních trhů	103
Jaký trh je nejlepší – jaký si vybrat?	103
Metody používané v obchodování na finančních trzích	103
Fundamentální analýza	104
Technická analýza	104
Technická analýza a různé trhy	104
Která analýza je nejlepší	105
Shrnutí	105
KAPITOLA 7	
Fundamentální analýza akcií, komodit a forexu: jak důležité jsou informace	107
Fundamentální analýza na forexu	109

Nejdůležitější ekonomické ukazatele na forexových trzích	110
Ekonomický kalendář na webu FXstreet.cz	111
Příklady z praxe	113
Shrnutí	115
Fundamentální analýza akcií	116
Zdroje informací	116
Selský rozum	118
Shrnutí	122
Fundamentální analýza komodit	122
Shrnutí	127

KAPITOLA 8

Technická analýza	129
Základy technické analýzy	129
Hlavní nástroj tradera	130
Jak tedy začít?	131
Základy technické analýzy – trendy, supporty a rezistence	137
Trendy podrobně	138
Support a rezistence podrobně	143
Definice supportu	144
Definice rezistence	145
Důležité body k zapamatování	147
Základní grafické formace v technické analýze	148
Indikátory	153
Indikátory sledující trend	155
Oscilátory	155
Indikátory sledující trend podrobně	156
Oscilátory podrobně	162
Shrnutí indikátorů	168
Obchodování divergencí	168
1. Býčí divergence	169
2. Medvědí divergence	169
3. Skrytá býčí divergence	169
4. Skrytá medvědí divergence	172
Shrnutí technické analýzy	172

ČÁST III.	175
-----------	-----

PLÁNOVÁNÍ A SPRÁVA FINANCÍ 175

KAPITOLA 9

Svatý grál investování: money management 177

Příklad ze života	177
Pravidlo č. 1	178
Pravidlo č. 2	181
Pravidlo č. 3	181
Pravidlo č. 4	181
Příklad	182
Pravidlo č. 5	183
Pravidlo č. 6	185
Pravidlo č. 7	185
Pravidlo č. 8	186
Pravidlo č. 9	186
Pravidlo č. 10	186
Shrnutí	187

KAPITOLA 10

Investiční a obchodní plán 189

Dvě možnosti	191
1. KISS = Keep It Simple Stupid	192
2. Cíle	192
3. Psychologické aspekty	192
4. Propojení s obchodním deníkem	193
5. Money management	193
6. Co dělat před otevřením trhu	193
7. Co dělat po uzavření obchodní platformy	193
8. Metoda, strategie, obchodní systém, investiční přístup	194
9. Pracovní dobu určujete pouze a jen vy	194
10. Pamatujte i na další možné popsání otázek typu proč, co a jak dělat	194
11. Selský rozum	194

Zjednodušená ukázka investičního/obchodního plánu	195
Shrnutí	196

KAPITOLA 11

Tradingová psychologie	197
1. Buďte maximálně pozitivní	201
2. Musíte být v naprosté pohodě	201
3. Stanovte si cíle	202
4. Disciplína	202
5. Trading vás musí bavit	202
6. Zábava	203
7. Buďte realističtí	203
8. Buďte trpěliví	204
9. Snažte se neustále zlepšovat a zdokonalovat	204
10. Buďte vytrvalí	204
11. Zbavte se jakéhokoli stresu	205
12. Snažte se být kreativní	205
13. Buďte selektivní	205
14. Příležitosti	206
15. Nehádejte, obchodujte „potvrzené“ situace	206
16. Počítejte s tím, že obchod nevyjde	207
17. Dodržujte procentuální risk na jeden obchod	207
18. Nenechejte jít zisky do ztrát	207
19. Nesledujte každý pohyb	208
20. Chtějte hodně muziky za málo peněz	208
21. Berte malé ztráty a zisky nechte běžet	209
22. Obchodujte to, co vám sedí	209
23. Pozor na příliš časté obchodování (přeobchodování)	210
24. Ztrácet více neznamená obchodovat více	210
25. Navyšujte pozice opatrně	210
26. Pozor na euforii	211
27. Průběžně se odměňujte vybíráním z investičního účtu	211
28. Obavy a chamtivost	211
29. Obchodní deník	212
30. Buďte objektivní a zbavte se závisti	213
31. Nejdůležitější bod – dodržujte uvedené body!	213
Shrnutí	213

Trading není hazard	215
Co je potřeba k zahájení byznysu obchodování na finančních trzích?	216
ČÁST IV.	219
DODATKY	219
DODATEK 1	
TOP 10 zlatých pravidel nejen investování	221
DODATEK 2	
Zajímavosti ze světa investic	225
Forex	225
Akcie	226
Ostatní	229
Slovníček investičních pojmů	231
Zdroje knihy	241
Prohlášení	243
O autorovi	245

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení investoři,

na českém knižním trhu najdete několik publikací, které by se měly stát povinnou četbou každého zodpovědného investora. Nej kvalitnější díla doposud přinášeli zkušení zahraniční investoři, kteří na vlastní kůži zažili nesčetné růsty i propady kapitálových trhů. Mezi takové osobnosti řadím například Benjamina Grahama, autora knihy *Inteligentní investor*.

Dobrou zprávou posledních let je, že za kvalitními díly začínáme nacházet i české autory. Za jednoho z nich považuji Ondřeje Hartmana, který již řadu let nejen aktivně obchoduje na kapitálových trzích, ale především předává zkušenosti začínajícím i zkušeným investorům. Ondřej založil první nezávislý portál pro forexové obchodníky FXstreet.cz, z něž čerpají každý den informace čeští i slovenští investoři. Oblasti obchodování s měnami se věnuje i jeho první kniha *Jak se stát forexovým obchodníkem*.

V pořadí druhá Ondřejova publikace je svým obsahem mnohem pestřejší. Kromě forexu se nová kniha *Začínáme na burze* podrobně věnuje i akciím, komoditám či termínovaným kontraktům. Začínající investoři ocení především seznámení s jednotlivými subjekty kapitálového trhu, základy time a money managementu, psychologií obchodování či praktické informace o možnostech využití fundamentální a technické analýzy. Tato publikace by rozhodně neměla chybět v knihovnách českých investorů.

Roman Müller,
redaktor finančního portálu Finance.cz

NEŽ ZAČNETE

Obchodování a investování na finančních trzích

Dříve, než začnete obchodovat, byste si měli uvědomit, že seriózní obchodování na burze neboli trading je pracovní činností či podnikáním (byznysem) stejně jako každá jiná aktivita provozovaná za účelem vytváření zisku. Nejde jen o zábavu, koníčka nebo test vlastních dovedností.

Platí zde podobná pravidla jako v ostatních oborech. Úspěchu a uznání dosáhnou jen ti nejlepší, nicméně pro pravidelný, rozumný příjem z obchodování nemusíte bezpodmínečně patřit mezi absolutně nejlepší obchodníky světa.

Na druhé straně si také uvědomte, že podobně jako v podnikání jen 10–20 % obchodníků (nebo podnikatelů) je dlouhodoběji ziskových. Ostatní dříve či později skončí právě kvůli neschopnosti vytvářet konzistentní dlouhodobější zisk.

K úspěšnému obchodování nemusíte mít titul z ekonomické vysoké školy, nemusíte perfektně ovládat angličtinu, nemusíte být doktorem matematiky či statistiky ani zdatným programátorem. Potřebujete jen trochu nadšení, obchodního ducha, odvahy, disciplínu a ochotu se učit a vzdělávat.

Podle svých individuálních možností si můžete zvolit, jakým stylem chcete obchodovat, kolik ze svého času budete obchodování věnovat a jak velký psychický nápor chcete nést. Vybírat můžete z bezpočtu různých obchodních instrumentů – akcie, opce, komodity, futures nebo třeba forex.

Základy investičního vzdělání – co jsou investice

Co vůbec znamená investovat? Jednoduše řečeno, investování spočívá v obětování (uložení) něčeho s vidinou potenciálního budoucího zisku. Slovo investovat nejčastěji pravděpodobně slyšíme v rámci financí, tudíž obětujeme určitou část financí, někam je uložíme, za což bychom v budoucnu chtěli obdržet něco navíc (výnos, zhodnocení vložených financí). Pojmem investice se tak nejčastěji myslí instrumente neboli podkladové aktivum či jednoduše nějaká věc, do které zainvestujeme („Mojí investicí je aktuálně osobní rozvoj.“). Na základě věty uvedené v závorce názorně vidíme, jak se mezi lidmi neskloňuje slovo investovat pouze v rámci financí, ale také například ve spojení s časem („Investoval jsem čas na dokončení úkolu.“).

V popisu pojmu „investovat“ jsme zároveň zmínili, že po obětování nebo uložení hmotné či nehmotné věci (čas, znalosti) očekáváme budoucí výnos neboli něco, co právě spolu s původně vloženou částkou dostaneme navíc. Hlavním cílem investování je tedy v každém případě budoucí zisk a v tom spočívá stavební kámen investování – pokud někam vkládáte finance, vždy čtěte po určité smluvené době dostat ještě něco k tomu navíc.

Náplní a cílem investorů není být kreativní, vymýšlet řešení dluhových krizí, něco distribuovat apod. Hlavním cílem investorů je vždy zisk. Konkrétně se náplň práce spekulantů/obchodníků týká využití změn na trzích a přeměnění takových příležitostí ve svůj vlastní prospěch, opět je tak hlavním cílem obchodníků odcházet z trhu s více penězi, než s kolika do něj vstupovali; neustále tak mezi nejčastěji skloňovaná slova patří zejména zisk (či výnos).

Uvedeného cíle, jehož je nutné ve svém přizpůsobeném investičním plánu dále specifikovat a konkretizovat, se prosím za každé situace držte. Do světa investic nebo přímo spekulací nevstupujete proto, abyste vymysleli převratný obchodní systém, který se navíc na celkovém úspěchu nepodílí až tak zásadním způsobem; vstupujete tam proto, abyste jednoduchým způsobem vydělali peníze a zhodnotili tak původně vložený kapitál.

Nyní jsme si řekli, co znamená pojem investice a investovat, je však stejně tak žádoucí uvést i druhou stranu mince. Co však neznamená pojem investování? Investování jednoznačně není jakýkoli druh spoření. Ve světě investic právě vložením určité částky tuto sumu riskujeme a její návratnost nikdy není a nikdy

nebude nikým zaručena. Před začátkem investování je proto maximálně důležité ujistit se, že nám na bankovních účtech zůstanou kdykoli přístupné zásoby nejen na pokrytí nákladů několika následujících měsíců, a samozřejmě by se nemělo jednat o naše poslední rodinné finance. Náš rozpočet by měl počítat minimálně s finanční rezervou na 12 měsíců, avšak samozřejmě čím déle, tím v každém případě lépe. Dále jedno z pravidel investování zní, že investor by měl investovat takovou částku, o kterou si může dovolit přijít, přičemž tím nebude vystaven žádnému emočnímu stresu ze ztráty peněz, což by ovlivňovalo jeho uvažování. Na začátku investiční kariéry nebudou investice představovat pro drtivou většinu začínajících jistý přístav, do kterého se budou moci každým měsícem vracet a vybírat potřebné finance, na což se musíme před vstupem do světa investic náležitě připravit. To vše si ale probereme detailněji až v průběhu této knihy, kde i představíme několik tipů, kolik by měl obchodník nebo investor na finančních trzích obchodovat svého kapitálu v poměru ke svému majetku apod.

Byznys jménem trading

Obchodování na finančních trzích lze samozřejmě bezpochyby zařadit mezi klasický byznys a celkové principy jsou do jisté míry velmi podobné, jako když budujeme firmu. Trading je však zároveň pravděpodobně tím nejspravedlivějším a nejférovějším byznysem, který v dnešní době můžeme najít.

Rovnice v investicích na kapitálových trzích vypadá jednoduše a existují dvě možnosti. Za prvé, děláme chyby a tím proděláváme, což znamená, že ztrácíme čas i peníze. Za druhé, děláme racionální rozhodnutí a daří se nám, díky tomu svůj investovaný čas a hlavně finance zhodnocujeme, čímž tak v konečném důsledku vyděláváme peníze. Druhý bod představuje hlavní cíl, do kterého se vám náš tým pomůže dostat.

Vždy si uvědomte, že většina chyb (a následných ztrát) pramení pouze a jen z nás samotných. Stejně tak pouze vy můžeme za to, že vyděláváte, nikdo jiný (samozřejmě pokud nespěříte své peníze do rukou někoho jiného, například do penzijního fondu).

Pakliže patříte mezi zaměstnance, pravděpodobně nebudete disponovat veškerými rozhodovacími pravomocemi. Respektive vše nejspíš nemůžete řídit pouze podle sebe a musíte se často přizpůsobovat někomu nad vámi. Investování je ale úplně jiným světem. V investicích máte za jakékoli situace právo na rozhodnutí

podle svého nejlepšího uvážení. Za každé investiční rozhodnutí však na druhou stranu nesete zodpovědnost ve formě celkového výsledku (buď vyděláváte, nebo proděláváte). V průběhu této kapitoly předpokládáme, že jste přímo majitelem nějakého podniku nebo ještě lépe, teprve jej zakládáte. Určitě zde nepopíšeme všechny kroky, které je nutno podstoupit pro založení nové firmy, uvedeme si pouze spojitosti s investicemi.

Pojďme se na postup založení firmy podívat jednoduše úplně od samého začátku. První krok, kterým začínáme, spočívá v tom, že máme nějaký nápad či vizi. V byznysu to může být naprosto cokoli, od nového vynálezu po zdokonalování již zaběhnutých výrobků a služeb. Ve světě tradingu to představuje nejčastěji nápad, na základě kterého bychom mohli vydělat, respektive zhodnotit počáteční vložený kapitál. Jako názorný příklad si lze uvést třeba nápad na neobvyklé využití trendových linek nebo úrovní supportů a rezistencí. Ve své podstatě ale, co se týká obchodního systému a investiční strategie, v žádném případě nemusíme vynalézat nové studie technické analýzy či metody fundamentální analýzy, protože pro úspěšné obchodování si bez problému postačíme s kdejakou průměrnou investiční strategií. Nápad ve světě byznysu je zkrátka to samé jako investiční technika ve světě investic.

Nápad

V byznysu dále náš nápad důkladněji rozpracujeme. Představujeme si, jak by mohly být exkluzivní výrobek nebo služba využívány cílovou skupinou zákazníků a připravíme vše potřebné pro realizaci nápadu. Tudíž v tomto kroku si už sestavíme a sepíšeme konkrétní plány.

V investování také obchodní strategii neustále zdokonalujeme a vylepšujeme, až nakonec sestavíme kompletní investiční plán. Vzhledem k tomu, že jsme dosud nerealizovali větší počet obchodů, v průběhu sestavování prvotního investičního plánu budeme pravděpodobně volit jeho obsah a různé nastavení podle našeho nejlepšího uvážení (intuicí a odhadem), popřípadě podle již získaných zkušeností. V tomto kroku tak nastává čas na sestavení kompletního investičního plánu. Sestavený prvotní výsledek ale berme prozatím primárně jako takový hrubý náčrtek.

Sestavení plánu

Pokud zakládáme firmu, v další fázi nejspíš začneme do jisté míry realizovat námi sestavené plány. Ještě bychom raději zdůraznili připravenost. Než začneme skutečně realizovat svůj nápad, tak v podstatě také nejdříve budeme potřebovat zajistit všechny nepostradatelné zdroje (fyzické, finanční a v neposlední řadě mentální), na což by už měly pamatovat právě sestrojené plány budoucího vývoje.

Ještě jednou zdůrazňujeme připravenost. Připraveností je psychická kondice. Psychologii se budeme věnovat podrobněji později, přesuneme se tedy rovnou k dalšímu bodu.

Psychická kondice

Ve chvíli, kdy je nápad součástí kompletního plánu a máme připraveny všechny nepostradatelné zdroje, můžeme se opět pohnout směrem vpřed. Přejdeme do fáze kompletní realizace všech připravených plánů a aktivit. Následně tak začínáme poskytovat služby či vyvinuté výrobky.

Ve světě investic se má situace téměř úplně stejně, realizujeme náš připravený plán, podle kterého se řídíme. Snažíme se co nejlépe investičně rozhodovat (neustále otevírání a uzavírání obchodů) a stejně tak jako ve světě společností se snažíme z naší činnosti profitovat (zhodnocovat počáteční kapitál). Rozlišujte prosím mezi sestrojením plánu (pouhopouhá slova) a mezi skutečnou realizací plánu (naplňování slov, naše činy). Zároveň záměrně neuvádíme, jestli je vlastně důležitější sestrojení plánu nebo samotná realizace. Proč? Protože obě fáze jsou podle našeho názoru naprosto stejně důležité a k úspěšnému působení ve světě investic potřebujeme bezpodmínečně obojí. Pravdou zůstává, že mnoho obchodníků zpochybňuje užitečnost plánu při rozhodování na kapitálových trzích. Vždy se ale na základě něčeho rozhodneme – podle nějakých pravidel, což už ve své podstatě představuje velmi jednoduchý plán. O využitelnosti celkového investičního plánu (rozdělení samotného portfolia apod.) nelze v žádném případě pochybovat. Jak by přitom mohly oba typy plánů vypadat, si ukážeme v samostatné kapitole o investičním plánu.

Realizace plánu

Po realizaci veškerých plánů, uvedení výrobků na trh a poskytování případných služeb následuje zpětná analýza a vyhodnocení. Jedná se o zpětnou vazbu, která nám jednoznačně ukazuje, jak jsme si v průběhu realizace vedli a co bychom

ideálně mohli vylepšit, abychom byli ještě úspěšnější a profitabilnější. Z předchozí věty vyplývá zásadní vlastnost, která spočívá v nepřetržitém zlepšování a pohybování se vpřed (učení se z chyb).

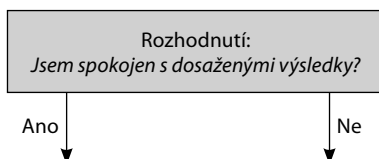
Nevzdávejte se, pokud jste v investicích vykázali neúspěšný týden, měsíc nebo dokonce rok. V případech, že jste ochotni se neustále vzdělávat a zlepšovat svůj přístup k trhům, máte postupně čím dál větší šance a pravděpodobnost, že se právě vy stanete dalším úspěšným investorem. Lze se přitom vzdělávat naprosto v čemkoli. Pamatujte si, že nikdo není natolik chytrý a natolik dokonalý, aby se nemohl něčemu dalšímu přiučit.

V souvislosti s investicemi vřele doporučuji vzdělání v oblasti psychologie, které se vám rozhodně neztratí ani v běžném životě. Náš tým se vám postupně bude snažit poskytovat všechny užitečné tipy a informace nejen z hlediska psychologie.

V oblasti investování zaznamenáváme kompletně vše, co se jakýmkoli způsobem týká naší aktivity, primárně však celkové výsledky, které právoplatně tvoří nejdůležitější ukazatel, protože právě kvůli samotným výsledkům zde vlastně působíme. Celkově doporučuji zapisovat úplně vše, co vás jen napadne, v neposlední řadě pak na co myslíte v průběhu obchodu nebo váš názor na aktuální situaci trhu. I když si třeba můžete nyní myslet, že toto všechno je pouze ztráta času a že vám to nemůže nijak pomoci, není tomu tak. Právý opak je totiž pravdou. Musíte však všechna zapsaná slova brát vážně a všimát si jich. Je pravda, že pokud si pouze něco sem tam zapíšete, ale nic už zpětně nevyhodnotíte, celý proces ztrácí smysl. Tudíž na otázku, jestli nám zaznamenání každého sebemenšího detailu může v budoucnu nějak pomoci, zní odpověď naprosto jednoznačně: „Rozhodně ano!“

Zpětná analýza

Následuje samotné rozhodnutí a promyšlení dalšího pokračování. V tomto kroku pročteme a zanalyzujeme obchodní deník do poslední tečky a poté stanovíme budoucí vývoj. Klíčová otázka v průběhu této fáze je následující: „Jsem spokojen s dosaženými výsledky?“

Ve zmíněné situaci nemáme moc možností na výběr. Žádnou zlatou střední cestu zde proto nehledejme. Buď jsme celkově spokojeni s dosaženými výsledky a odpovíme si tak slovem ANO. Nebo nejsme spokojeni s dosaženými výsledky a myslíme si, že máme na víc. V tomto případě si odpovíme jednoznačně slovem NE.

Dříve, než doopravdy odpovíte na uvedenou otázku, vás musíme upozornit na jednu skutečnost: vaše slovo má váhu. Proto si za svým slovem, respektive za svým rozhodnutím, musíte na 100 % stát a ani na vteřinu o něm nesmíte pochybovat. Může se ve finále ukázat, že jste chybovali. Ano, to se skutečně může stát, chybovat je lidské. V takové situaci uznejte chybu, poučte se z ní a vynechte přitom jakékoli výčitky. Nikdy tak prosím nezpochybňujte své vlastní slovo či rozhodnutí a zároveň zachovejte maximální objektivitu. Pokud zmíněnou skutečnost berete na vědomí, jste připraveni si jednoznačně odpovědět na uvedenou otázku.

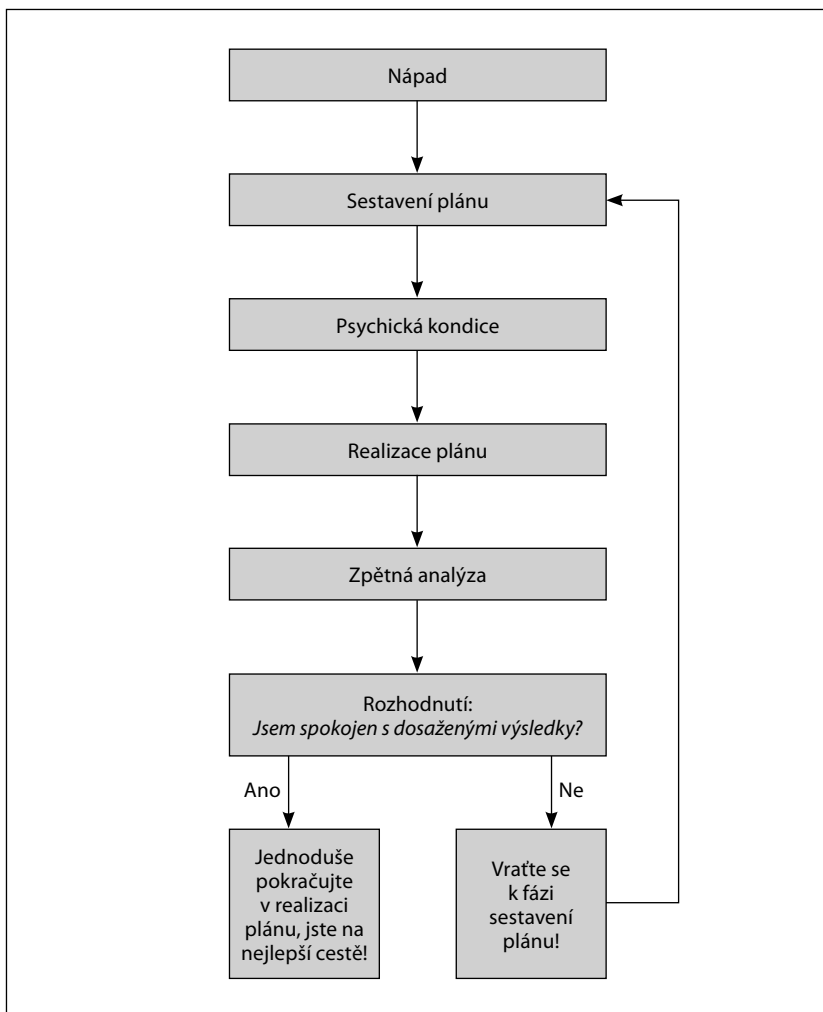
V případě, že odpovíte slovem ANO, perfektní! Pokračujte ve vašich dosavadních aktivitách. Pokud jste skutečně s dosaženými výsledky spokojeni, nemá smysl nic měnit. Jednoduše pokračujte.

Pokud jste ale před chvílí odpověděli slovem NE, je pravděpodobně nutné něco pozměnit. Nejprve doporučuji sepsat vše, s čím nejste spokojeni a co byste chtěli vylepšit. Poté se vraťte do fáze sestavování plánu a celý proces opakujte do té doby, než zodpovíte hlavní otázku slovem ANO.

V souvislosti s tím si dovolíme poznamenat, že pokud plánování věnujete velké množství času, veškeré detaily máte dopodrobna promyšlené a už dále nevíte, co zlepšit, zlepšete zejména sebe. Tudíž dříve, než se rozhodnete sestavit kompletně celý nový investiční plán, zkuste nejprve ovládnout magický svět jménem psychologie.

Shrnutí

V této kapitole jsme si představili, jak bychom měli postupovat nejen na kapitálových trzích, ale do jisté míry i při troše představivosti v průběhu zakládání a zprovoznění nové společnosti. Všechny vyvozené závěry a rozhodnutí bychom měli zakládat na racionální a logické analýze. Vyhněme se rychlým a zbrklým emočním rozhodnutím. Doporučujeme analyzovat obchodní deník a přemýšlet o budoucích investicích v době, kdy máte vypnutou obchodní platformu, a ideálně pak v době, kdy nemáte otevřený obchod. Hlavní je mít naprosto čistou hlavu, protože jen tak můžete nakonec dojít ke skutečně nejefektivnějším rozhodnutím.

Obrázek 0.1 Budování tradingu

Cíl kapitoly spočívá mimo jiné v přiblížení skutečnosti, že stejně jako firmu musíte neustále budovat i své plány ve světě investic. Nelze pouze poprvé přijít k obchodní platformě a požadovat zázraky; musíte se neustále zlepšovat a neustále stavět svůj byznys jménem trading. Pokud jako začátečník přijdete k obchodní platformě a utržíte několik profitabilních obchodů bez jakéhokoli obchodního plánu, psychologie a money managementu, pak se jedná jednoznačně o začátečnickou náhodu, nic víc, nic méně (přestože se to v podobné situaci nezdá, k dlouhodobé profitabilitě vede ještě velmi dlouhá a trnitá cesta).

Naše rada na závěr první kapitoly zní: vybudujte si svůj vlastní férový byznys jménem trading postupným zlepšováním jak sebe, tak svého plánu. Pakliže všechny právě představené kroky spojíme dohromady, vypadal by celkový proces jako na obrázku 0.1.

ČÁST I.

MOŽNOSTI OBCHODOVÁNÍ

INVESTOVAT, NEBO OBCHODOVAT?

Obchodování versus investování

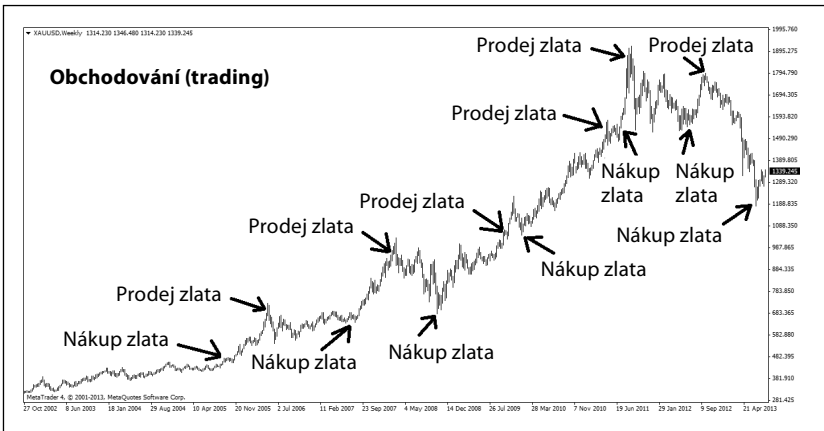
Obchodníci (trapeři) jsou mnohem aktivnější než investoři. Správným načasováním svých obchodů a se správným money managementem často dosahují výraznějšího zhodnocení peněz.

Jaký je rozdíl mezi investorem a obchodníkem (traderem)? Pod pojmem investor chápeme někoho, kdo investuje určitý objem něčeho s cílem dosažení budoucího zhodnocení nebo zisku v preferované formě. Záměrně nezabíháme do konkrétnějších pojmů. Investovat lze totiž nejen finance, ale i cokoli jiného – třeba i čas nebo jakoukoli hmotnou věc či surovinu. Slovo *trader* v překladu znamená obchodník, tudíž se bezpochyby do jisté míry zdá, že trader a investor jsou dva totožné pojmy. Pro nás však trader představuje přímo spekulanta na kapitálových trzích, respektive jedná se o konkrétnější typ investora (trader stejně tak investuje zpravidla finance s cílem spočívajícím ve zhodnocení původního vloženého kapitálu).

Čistě teoreticky se trader mimo jiné od investora odlišuje horizontem realizovaných investic a obecně vyznávanými investičními strategiemi. Investor se totiž snaží hledat zejména dlouhodobější příležitosti, minimálně v řádech měsíců až roků, což znamená, že investuje převážně strategií buy and hold (nakoupí a finanční instrument nebo cokoli jiného dlouhodobě drží). Na druhou stranu trader se zpravidla vyloženě snaží spekulovat a vydělat na krátkodobých

Obrázek 1.1 Investování (buy and hold); na grafu je ukázka investování do zlata (XAU/USD, Gold)

Obrázek 1.2 Obchodování (trading); na grafu je ukázka obchodování se zlatem (XAU/USD, Gold)

pohybch ceny zvoleného trhu, proto investičním horizontem tradera může být časové období několik málo minut nebo maximálně několik týdnů.

Odlišnosti také určitě najdeme v typech obchodovaného podkladového aktiva. Trader obchoduje zejména loty nebo kontrakty na různé finanční instrumenty, čímž mu je umožněno vydělávat také na poklesu ceny (tzv. short selling) zvoleného trhu. Paleta příležitostí, do kterých investor může vkládat své finance, je však také velká – mohou to být různé starožitnosti, které s postupem času rostou na hodnotě, umělecká díla, nemovitosti nebo třeba přímo společnosti či také finanční instrumenty, jež většinou neobchoduje na základě lotů/kontraktů. Zkrátka a jednoduše trader podle našeho názoru patří do obecnější skupiny jménem investor.

Na obrázcích 1.1 a 1.2 je ukázka investování vs. obchodování na komoditním trhu zlata. Grafy jsou pouze ilustrační pro vysvětlení rozdílů mezi těmito základními styly a nepředstavují žádnou konkrétní strategii. Z obou obrázků je patrné, že investování je velmi dlouhodobé, zatímco při obchodování využíváme krátkodobějších změn ceny, a jsme tak mnohem aktivnější, díky čemuž můžeme dosáhnout mnohem výraznějšího zhodnocení prostředků (peněz) a zároveň vydělávat i na krátkodobých poklesech (short sell).

Investování a obchodování podle náročnosti

Nyní si seřadíme možné obchodní styly (formy) od nejméně časově náročného způsobu obchodování s „nižším“ potenciálem zisku, ale i rizika, k nejnáročnějším formám tradingu s velkým potenciálem zisku (a samozřejmě i rizika):

Investování je dlouhodobou obchodní strategií, která je založena především na fundamentální analýze. Obchodní instrumenty jsou následně drženy v řádech mnoha měsíců až roků. Známým a úspěšným představitelem této dlouhodobé strategie je například Warren Buffett.

Poziční obchodování představuje budování obchodních pozic ve vybraných, fundamentálně podložených instrumentech, se stanovenými technickými hladinami k nákupům a prodejm. Obchody jsou drženy v řádech týdnů až měsíců.

Swingové obchodování je tradingový styl, kdy jsou pozice drženy jen v rámci několika málo dní (nebo hodin). Pozice jsou vybírány především na základě technické analýzy. Nejčastěji jsou používány technické nástroje jako supporty

a rezistence úrovně, trendové čáry a technické patterny. Swing trading je statisticky nejziskovější formou tradingu.

Intradenní obchodování (day trading) či intraday trading je stylem, kdy obchodník začíná každý den takzvaně „s čistým stolem“. Pozice zásadně nedrží do druhého dne, před závěrem trhu je intradenní obchodník striktně uzavírá. V day tradingu obchodníci vždy využívají intradenní grafy, nejčastěji 5-, 10-, 15-, 30minutové (časové rámce, timeframe). Obchodní signály jsou v převážné většině založeny na technické analýze. Day trading je hodně časově i psychicky náročný styl tradingu, a přitom nezaručuje výrazně lepší výsledky než například swing trading. Výhodou je samozřejmě relativně čistá hlava po ukončení obchodního dne, kdy další den začíná day trader úplně znovu, nezávisle na obchodních pozicích a výsledcích předchozího dne. Nevýhodou day tradingu je však nezachycení důležitých, několikadenních či týdenních trendů ve větším rozsahu.

Scalping je intradenní styl tradingu, kdy jsou pozice obchodníkem drženy jen několik sekund či několik málo minut. Scalping je brokery a jinými dalšími institucemi z burzovního průmyslu velmi často předkládán obchodnické veřejnosti jako funkční, bezpečný styl obchodování. Opak je však pravdou. Jde o poměrně velmi rizikový styl obchodování (nedoporučuje se začátečnickům), jehož podstatou je zobchodování velkých pozic s velkou pákou pro jen malý zisk. Ten násobený pákou však představuje často i několik set dolarů. Výhodou má být možnost lepšího odhadu příštího vývoje v několika málo minutách než v desítkách minut či hodin. Právě velmi velké držené pozice jsou obrovským nebezpečím i pro zkušené obchodníky. Jakákoli chyba či zaváhání obchodníka znamenají obrovskou ztrátu pro obchodní účet. Jen velmi málo obchodníků je schopno být obchodováním s touto metodou dlouhodobě konzistentně ziskových. Samozřejmě se předpokládá, že obchodník bude denně realizovat i několik desítek těchto obchodů, což je právě pro brokerské společnosti (poplatky) velmi výhodné a tím výnosné, takže je jasné, že brokeři tento nebezpečný styl obchodování budou doporučovat.

Trading bereme jako nový životní styl moderního člověka. Trader – obchodník – už dávno není ukrytý v malém pokoji s počítačem, kde si obchoduje sám pro sebe. Dnes je to nová forma „zábavy“, byznysu a finanční inteligence.

FINANČNÍ TRHY

Základní rozdělení trhů

Nejčastějšími obchodními instrumenty jsou:

- akcie;
- futures a komodity;
- opce;
- forex.

Většinu těchto obchodních instrumentů detailně popíšeme dále v knize.

V dnešní době ještě stále mnoho lidí nemá dostatečné informace o investicích a obchodování na finančních trzích. Aby vám obchodování na burze přineslo dvouciferné procentuální roční zhodnocení zisků, nemusíte být zaměstnanec burzy nebo Warren Buffett.

Lidé také bývají často zmateni obchodnickým žargonem nebo používáním obchodní angličtiny. Můžeme vás ujistit, že všichni světoví obchodníci na finančních trzích měli ve svých počátcích podobné problémy, nicméně to je podobné v každém oboru lidské činnosti. A je pouze otázkou času, kdy budete dnes nesrozumitelné pojmy používat s brilantností profesionálního obchodníka. Na konci knihy je obsáhlý slovník obchodních výrazů, který vám jistě pomůže.

Finanční trhy mohou být vnímány jako prostředek pro přetransformování peněz od nevzdělaných k lépe informovaným investorům a obchodníkům. K vydělávání peněz na burze potřebujete správné informace a profesionální přístup, ne milionový účet. Můžete začít s několika tisíci dolary, a pokud budete dodržovat svůj předem definovaný obchodní plán, můžete během několika let vydělávat zajímavé sumy peněz.

Finanční trhy nejsou tvořeny ničím jiným než lidmi. Ať už jsou to lidé ve společnostech, které potřebují akciové trhy k navýšení kapitálu, farmáři, kteří potřebují komoditní trhy na pojištění své produkce, nebo banky, které obchodují s cizími měnami (forex), nebo lidé jako vy nebo my, kteří chtějí na těchto trzích pouze vydělat (tradingem).

Brokeři (makléři)

Broker působí jako společnost obchodující na různých světových finančních trzích, která nám (investorům, traderům) zprostředkovává přístup na daný trh, kde poté přes brokera realizujeme obchody a následně případně zhodnocujeme investované finanční prostředky. Broker nám po potřebné registraci (ať už demo nebo reálného účtu) zároveň poskytne investiční platformu, v níž najdeme veškerá potřebná aktuální data a funkce (grafy, kurzy, studie technické analýzy a další). Přes investiční platformu poté zadáváme investiční příkazy a pokyny (otevření a uzavření jednotlivých obchodů).

V dnešní době probíhá realizace obchodů drobných soukromých investorů v drtivé většině případů neprodleně on-line po internetu. V nedávné minulosti se však investiční příkazy zadávaly pomocí telefonů a v úplných začátcích burz bylo investování na kapitálových trzích dostupné pouze vyvoleným obchodníkům, kteří obchodovali přímo na parketu konkrétních burz.

Broker je prostředník mezi kupujícím a prodávajícím akcií. Brokeři pracují pouze jako zaměstnanci brokerského domu a jsou placeni komisemi z dohodnutých nákupů a prodejů.

Vzhledem k tomu, že existuje obrovské množství různých brokerů a jejich služby se mnohdy velmi zásadně liší, je důležité vybrat si tu správnou společnost, se kterou budeme obchodovat. V této kapitole bych chtěl uvést několik tipů, podle kterých byste mohli pro sebe vybrat nejlepšího a nejvhodnějšího brokera.

Co od brokera očekávat?

Dříve, než se pustíme do jednotlivých konkrétních tipů, si objasníme, co od brokera skutečně můžeme očekávat. Broker je pouze investiční partner. Broker ve své podstatě není vzdělávací služba (i když se někteří snaží formou propagačních

materiálů, seminářů a webinářů obchodování alespoň přiblížit), není to investiční fond, který za nás spravuje svěřené finance, a přestože si vybereme jakkoli kvalitního a férového brokera, úspěch a výsledky investování záleží ve finále vždy pouze a jen na nás samotných. Někteří neúspěšní investoři si mylně myslí, že jejich úspěch stojí a padá pouze na základě zvoleného brokera, proto se snaží neustále hledat ten pravý svatý grál mezi brokery. Ve své podstatě je to totožné s hledáním svatého grálu mezi obchodními systémy, respektive investor se ztratí v nikde nekončícím tunelu, protože žádný svatý grál neexistuje.

Měli byste mít stále na paměti, že broker pobírá z vámi realizovaných obchodů určitý poplatek, například na forexu primárně pomocí spreadu, případně swapu nebo u akcií přes účtované komise (poplatek za otevření a uzavření obchodu). Osobně v žádném případě neodsuzuji snahu brokerů (vydávání analýz, vzdělávacích materiálů, semináře, webináře a další), nicméně v drtivé většině případů se jedná zejména pouze o propagaci, tudíž poskytované materiály nemusejí být potřebně informativní a o něčem vypovídající. Hlavním cílem brokera je, abyste obchodovali s reálnými penězi. Brokery bohužel příliš nezajímá, jestli budete obchodovat se ziskem nebo ztrátou – poplatky z uskutečněných obchodů mají vždy.

Broker by tedy měl být pouze zprostředkovatelem přístupu na finanční trh skrze jeho obchodní platformu, ale ne rádcem v obchodování. Brokery pro obchodování zkrátka a dobře potřebujeme, ale doporučujeme brát všechny ty občas zbytečné věci a jejich aktivity kolem trochu s rezervou. Něco jiného jsou samozřejmě vzdělávací aktivity reálných a nezávislých obchodníků, kterým jde primárně o to, naučit vás ziskově obchodovat. O to se snaží například i náš server FXstreet.cz.

Pojďme si nyní uvést celkově šest tipů, které bychom mohli využít při výběru správného a férového brokera.

Poskytované služby

Před začátkem hledání konkrétního brokera bychom měli vědět, proč ho vlastně hledáme (jsme nespokojeni se službami stávajícího?) a hlavně co od něj očekáváme. Můžeme se například specializovat vyloženě pouze na komodity, proto nás nebudou zajímat vysoké komise na akciích, nebo naopak velmi výhodné podmínky na forexu. V dnešní době už většina brokerů nabízí k obchodování kompletní škálu investičních instrumentů, tedy forex, komodity, akcie i akciové

indexy či dluhopisy, a to všechno pouze z jedné obchodní platformy. Obchodník již tedy nepotřebuje na různé investiční instrumenty různé specializující se brokery.

Při promýšlení jednotlivých investic a případně při sestrovování konkrétního investičního plánu se taktéž v každém případě musíme rozhodnout, kolik peněz chceme investovat. Někteří brokeri nabízejí možnost obchodování ve velmi nízkých objemech, poskytují vysokou finanční páku, a tím pádem ve finále můžeme vstoupit do světa investic pouze s 500 dolary. Dalšími důležitými faktory proto jsou: minimální obchodovatelné objemy na daných instrumentech, finanční páka a požadovaný minimální kapitál. Právě díky finanční páce můžeme kontrolovat aktiva v mnohem vyšší hodnotě, než je naše investice.

Někteří brokeri v dnešní době nabízejí finanční páku až 1 : 500 (rozhodně nic pro začátečníky!), což znamená, že lze obchodovat, jako bychom drželi pětisetnásobek sumy investovaných financí. Při vložených 500 dolarech a finanční páce 1 : 500 tak lze obchodovat objemy, jako bychom investovali s 250 000 dolary (500×500). Finanční páka je důvodem, proč je ve dvacátém prvním století obchodování dostupné i pro širokou veřejnost. Pokud ovládáme možnosti finanční páky a víme, jak ji správně používat, potenciálně se nám nabízejí mnohem vyšší zisky. Pamatujte ale, že se zvyšující se mírou zisku zpravidla roste i míra podstoupeného rizika.

Další důležitý bod spočívá v podporované obchodní platformě. Ne každý broker totiž podporuje nejen naši oblíbenou a celkově velmi rozšířenou investiční platformu MetaTrader, respektive někteří nabízejí pouze svoji vlastní platformu. Ať tak, či tak, zvolte si brokera, který podporuje pro vás nejvíce vyhovující a nejpohodlnější investiční platformu, kterou si můžete vyzkoušet před investováním reálných financí.

Každý kvalitní a férový broker mimo jiné dále nabízí možnost vyzkoušení si obchodování na demoúctu. Před investováním reálných finančních prostředků je bezpodmínečně nutné sbírat prvotní zkušenosti právě v rámci investic s fiktivním kapitálem. V poslední době se však mezi brokery rozšiřuje nešvar, který spočívá v omezování platnosti demoúctů časovým limitem. Jednoduše vám broker dá většinou několik desítek dní na to, abyste se naučili obchodovat, a v průběhu těchto dní se vás snaží pomocí podpurných materiálů dotlačit na reálný účet. Důvod je asi všem předem naprosto zřejmý. Při obchodování na demoúčtech nic neriskujete, ale broker samozřejmě taktéž nic nevydělá (na poplatcích z obchodů). Tudíž v tomto případě se budete muset buď spokojit s tím, že každých několik

dní si musíte založit nový demoučet, nebo vyhledejte brokera, který žádným způsobem jejich platnost neomezuje.

Poplatky

Mezi nejčastější poplatky brokerů se řadí poplatek za vedení účtu, spread, komise a swap. Poplatek za vedení účtu už není příliš častý, nicméně někteří brokeři vás nutí obchodovat tím, že požadují minimální zobchodovaný objem za měsíc (například 20 obchodů za měsíc). Samozřejmě doporučuji vybrat si brokera, který nemá zpoplatněné vedení účtu a zároveň vás žádným způsobem nenutí obchodovat. Swap se účtuje při obchodech otevřených jeden den a více. Komise se nejčastěji účtuje u akcií, přičemž je to poplatek za otevření a uzavření jednotlivých obchodů. Spread znamená rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou instrumentu, který musíme při nově otevřeném obchodu překonat, abychom se s otevřenou pozicí dostali do zisku. V poslední době se brokeři předhánějí v co nejnižších spreadech, nicméně mějte na paměti, že brokeři mohou v průběhu obchodních seancí výši variabilního spreadu měnit, což nakonec zejména pro intradenní obchodníky působí extrémně nevýhodně, ne-li doslova destruktivně. Intradenní obchodníci by tak měli hledat brokery zejména s fixními spready nebo průměrný variabilní spread musí sami prověřit. Pokud však patříte mezi poziční obchodníky hledající a využívající primárně větších pohybů trhu, s průměrně nabízenou výší spreadu, komisí a swapem byste neměli mít jakýkoli zásadní problém.

Další poplatky mohou vzniknout v průběhu výběru financí z investičního účtu, opět tak doporučuji vyhledávat brokery s nulovými poplatky za výběr z obchodních účtů.

Pravděpodobně celkově budeme hledat brokery s co nejnižšími veškerými poplatky, nicméně primárně u variabilního (měnícího se) spreadu si pamatujte, že nejnižší číslo nemusí být vždy úplně nejlepší (u některých brokerů totiž kromě nabízeného „nízkého“ spreadu může být účtován zároveň i poplatek za otevření obchodu). Každý údaj a jeho přesné znění a význam musíme vždy u veškerých nabídek společností důkladně prostudovat.

My osobně v našem soukromém investování na finančních trzích využíváme služeb více brokerských společností. Mezi nimi jsou brokeři s fixním, ale i variabilním spreadem. Je totiž na každém obchodníkovi, co mu vyhovuje a jaký má svůj obchodní styl v závislosti na frekvenci obchodů. Od toho se odvíjí, jestli je výška spreadu/poplatku tak důležitá, nebo nikoli.

Regulace a licence

V neposlední řadě bychom se měli velmi podrobně zajímat o celkový původ a licence daného brokera, konkrétně pak v jaké zemi jsou licence drženy a případně jakým regulačním orgánům podléhá (ne každý broker je však nějakým způsobem regulován). Jednoznačně doporučuji vyhledávat licencované brokery, kteří podléhají regulačním orgánům a zároveň tak čistě teoreticky vykazují určitou míru bezpečnosti a důvěryhodnosti, protože právě ze strany špatného brokera zpravidla přicházejí ty nejhorší a nejkářejnější podvody.

Realizace investičních pokynů

Máme-li stabilní internetové připojení a alespoň průměrně vybavený počítač, měl by zvolený broker realizovat investiční pokyny on-line okamžitě s nulovou nebo minimální časovou i cenovou prodlevou. V rámci otevírání obchodů totiž musíme počítat nejen se spreadem, případně se swapem jako s počátečními náklady, ale často také se skluzem, respektive s cenovým rozdílem mezi cenou při zadávání pokynu a mezi cenou, za kterou do trhu skutečně vstoupíme. Brokeři na svých webových stránkách často prezentují bezkonkurenční spready, nicméně už se nezmiňují o průměrném skluzu, protože ten může být klidně třikrát větší než výhodný spread. Investiční pokyn by se měl realizovat téměř ihned po stisknutí tlačítka myši, s co nejmenší závislostí na aktuální situaci na trhu. Právě v prodlevě při realizaci samotných pokynů občas u některých brokerů nastávají významné rozdíly mezi demo a reálným účtem, čímž tak výrazně ovlivní zejména intradenní obchodování. Mimo jiné je také maximálně důležité, aby námi zadané úrovně stop lossu a realizace zisku v jednotlivých obchodech byly s co největší přesností plněny. Celkově při výběru brokera mějte neustále na paměti, že u kvalitních brokerů musí k otevírání i uzavírání obchodů docházet okamžitě a rozdíly mezi demo- a reálným účtem jsou téměř neznatelné.

Zkušenosti klientů

Nakonec mohou významně pomoci zkušenosti aktivních investorů, nicméně za každé situace byste měli rozlišovat pouhopouhé propagační tvrzení nebo zaměstnání dané společnosti a skutečně nezávislé aktivní obchodníky. Nejspíš je zcela zřejmé, že od samotného brokera nedostanete příliš objektivní hodnocení. Výběr brokera je důležitá součást investování, proto se jej snažte provést na základě

důkladného zvážení všech okolností a získaných informací a nikdy nedovolte, aby vás jakákoli společnost do čehokoli tlačila.

Klientská podpora

Poslední tip spočívá v komunikaci mezi vámi a konkrétním brokerem. V dnešní době existuje obrovské množství brokerů, proto se nebojte brokery třídít na užitečné a bezcenné, nebojte se ptát a nebojte se je testovat a prověřovat. V žádném případě se nebojte nabídky brokerů i jakýchkoli jiných společností odmítat. Rychlá, jednoznačná a bezproblémová komunikace je klíčovou vlastností těch nejlepších brokerů a celkově veškerých společností.

Kapitál pro obchodování na finančních trzích

V tradingu můžeme začít obchodovat s mnohem nižším vstupním kapitálem, než by bylo potřebné u většiny jiných byznysů/podnikání. Úspěšným obchodováním můžeme dosahovat vysokých zisků s výhodou absolutního řízení a omezení svých rizik. To jsou výhody, které prostě u jiného druhu podnikání těžko nalezneme. I když v dnešní době brokeři nabízejí obchodování s kapitálem od 500 dolarů, osobně bychom volili vyšší částku. Jako počáteční kapitál k obchodování postačuje částka cca 5 000 dolarů (cca 100 000 Kč) na získání praxe a obchodních návyků. Nicméně na seriózní trading a trvalejší ziskové obchodování je vhodnější obchodovat s většími účty – nad 10 000 dolarů.

Menší kapitál od 500 dolarů (cca 10 000 Kč) bychom doporučili jedině tehdy, pokud byste začali obchodovat na forexu. Jeho obrovskou výhodou je, že dovoluje začít s takzvanými mini- a mikroloty, kde obchodujete jen se zlomkem standardních velikostí lotů/kontraktů. To je obrovská výhoda pro začátečníky, kteří zatím nedisponují velkým kapitálem. Při obchodování mini- nebo mikrolotů se nevystavujeme velkému riziku, jelikož se obchodují velmi malé pozice a tím pádem nemůžeme prodělat hodně peněz, samozřejmě taky hodně nevyděláme. Ale to z počátku obchodování není důležité. Nejdříve je potřeba získat znalosti a zkušenosti, abychom si vybudovali dovednost ziskového obchodování. Poté si můžeme založit účet s větším kapitálem nebo začít obchodovat s většími loty/

kontrakty. Ale vše má svůj čas, nic není dobré uspěchat, trading neuteče, finanční trhy zde budou neustále.

Takže s tradingem doporučujeme začít založením demoúctu s fiktivními penězi, kde obchodujete na živých (reálných) datech z burzy a vše si zkoušíte nanečisto. Poté, když budete schopni dosahovat dobrých výsledků na demoúctu, si můžete u nějakého brokera založit reálný účet. Ten by ale měl být nejprve s menším kapitálem a měli byste obchodovat menší obchodní pozice (menší počet akcií, mini- nebo mikroloty), a pokud budete vykazovat zisk na reálném účtu (například několik měsíců), můžete začít uvažovat o větším tradingovém účtu, kde už jde o velké peníze.

Bohužel však většina nováčků začíná obráceně – a pak to s jejich účty dopadá katastroficky.

Technické zabezpečení obchodníka a software pro zobrazování grafů

Trading je velmi náročnou činností v extrémně konkurenčním prostředí. Úspěšní budou jen nejlepší a není možné zanedbat či podcenit základní předpokládané prostředky pro výkon této činnosti. Je nutno si uvědomit, že na poli tradingu soupeříme s obchodníky a profesionály s neomezenými finančními prostředky a se špičkovým vybavením.

Základním předpokladem pro naši práci je plně funkční moderní počítač (nebo notebook). Předpokládáme, že toto je každému jasné a není třeba podrobně rozebírat doporučené konfigurace počítače.

Dalším důležitým předpokladem je spolehlivé a rychlé internetové připojení. Pro případ výpadku bychom rozhodně měli mít záložní řešení – jiné internetové připojení – například s využitím mobilního telefonu, případně být dohodnuti s jiným obchodníkem na možné pomoci s uzavřením či řízením pozic při výpadku spojení či elektřiny. Též je nutno mít pro tento případ vždy připraveno telefonní číslo na brokera.

Důležitým a samozřejmým předpokladem pro seriózní trading je také výběr spolehlivého brokera s funkční, spolehlivou, nevypadávající obchodní platformou s možností tradingu 24 hodin denně – ne nutně pro vlastní trading, ale pro možnost uzavření či zahedování obchodních pozic kdykoli během dne.

Software většinou zdarma

Velkou výhodou je, že většina obchodních softwarů (platform) pro obchodování je dnes již zdarma, a to hlavně z důvodu nárůstu konkurence mezi brokery, kteří jej dříve poskytovali za určitý poplatek. Ty doby jsou již našťastí pryč, a tak si dnes může každý vyzkoušet různé programy nebo demoverze zdarma.

Zároveň se také dnes mnoho dříve nezávislých analytických programů slučuje právě s jednotlivými brokery. To znamená, že se většina dříve samostatných programů postupně strategicky *napojila* na brokery a svým způsobem dnes často slouží současně jako jejich obchodní platformy (například TradeStation byl dříve samostatný *nezávislý* analytický software a dnes je již součástí makléřské společnosti apod.).

Existuje celá řada obchodních softwarů, které usnadňují analyzování trhu a obchodních strategií. Mezi schopnosti softwarů patří kromě vykreslování grafů z dat získaných z burzy a zadávání příkazů k makléři také možnosti programo-

Obrázek 2.1 Ukázka obchodní platformy MetaTrader 4 (MT4); jedná se o nejpoužívanější software pro obchodování na měnovém trhu (forex) a poslední dobou také komodit. Používání MetaTraderu je zcela zdarma, a to jak na demoúctu, tak na ostrém/reálném účtu. To znamená, že broker neúčtuje žádné poplatky za používání této platformy/softwareu.

vání automatických obchodních strategií nebo vytváření vlastních indikátorů. Možnost automatického obchodování je někdy známa také jako AOS nebo roboti.

Nejoblíbenější obchodní platformy a technicko-analytický software:

- MetaTrader;
- jForex;
- NinjaTrader;
- VT Trader (Visual Trader);
- TradeStation;
- Sierra Charts;
- mnohé další softwary od různých brokerů.

Zadávání objednávek u on-line obchodní platformy není složité, nicméně než začnete obchodovat s reálným účtem u konkrétního brokera, vše si řádně vyzkoušejte na jeho demoúčtech.

Na obrázku 2.1 je ukázka obchodní platformy MetaTrader, pomocí níž můžeme jednoduše obchodovat na finančních trzích. Tuto platformu již dnes svým klientům nabízí většina brokerských společností.

Jak vydělávat na růstu i poklesu cen

Dlouhá pozice (long pozice) je způsob spekulace na růst ceny nějaké komodity či cenného papíru. Investor si předmět spekulace zakoupí a po nějaké době jej prodá. V případě, že cena mezi nákupem a odprodejem výrazněji vzrostla, je spekulace výhodná, zatímco v opačném případě investor zaznamená ztrátu. Long pozice proto používají obchodníci, kteří spekulují na vzestup cen („býcí“).

Krátká pozice (short pozice) je způsob spekulace na pokles ceny nějaké komodity či cenného papíru. Investor si předmět spekulace za úplaty zapůjčí a okamžitě jej prodá třetí straně. Za nějaký čas – nejpozději v době, kdy má předmět spekulace vrátit tomu, kdo mu jej půjčil – investor nakoupí na trhu a vrátí to, co si předtím vypůjčil. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem jeho zisku nebo ztráty. V případě, že cena mezi prodejem a zpětným nákupem výrazněji poklesla, je spekulace výhodná, zatímco v opačném případě investor zaznamená ztrátu. Krátký prodej proto používají obchodníci, kteří spekulují na pokles cen („medvědi“).

Základní objednávky na finančních trzích

Tržní příkaz / Okamžitá realizace (market)

Jde o nejčastější příklad, který skrze obchodní platformu zadáváme k brokerovi. Jedná se o pokyn k nákupu nebo prodeji požadovaného množství lotů, kontraktů nebo množství cenných papírů za aktuálně nejvýhodnější kurz (nejlepší nabídku/poptávku) v době doručení pokynu na trh. Jinými slovy není omezena cena, za kterou je možné pokyn uspokojit (obchod proběhne za nejlepší nabídku/poptávku). Nejčastěji je pokyn používán v případech, kdy chce trader/investor nakupit nebo prodat za nejlepší cenu aktuálně k dispozici na trhu, tzn. bez dalších podmínek.

Stop loss (zastavení ztrát)

Stop loss je základní ochrana proti finančnímu krachu. Je to předem definovaná krajní hranice, při níž dobrovolně inkasujeme malou ztrátu dříve, než se rozroste do ztráty obří. Je to oblast, za kterou se nám ukončí otevřené pozice se ztrátou, kterou si předem nastavíme. Pamatujte, že budete-li obchodovat bez stop lossu, vaše ztráty budou neomezené! Pokud naopak budete stop loss vždy používat, budete sice tu a tam inkasovat drobné ztráty, nikdy však takové, aby vás mohly finančně zruinovat. Například koupíme (long pozice) jeden lot zlata pomocí obchodního softwaru u našeho brokera za aktuální cenu na trhu 1 500 dolarů za trojskou unci (spekulujete na vzestup ceny). Zadáme si například stop loss na hodnotu 1 450 dolarů. Pokud zlato půjde proti našemu předpokladu a bude klesat a protne hranici 1 450 dolarů, broker nám automaticky ukončí obchodní pozici se ztrátou. To nám totiž uchrání kapitál pro případ, že by trh šel dále až například na hodnotu 1 200 dolarů za trojskou unci. Pamatujte, že je vždy lepší přijmout ztrátu a hledat v trhu další obchodní příležitost, než nechat ztrátu přerůst až do obrovských výšin. Stop loss se také často zadává pomocí příkazů.

Realizace zisku (Take Profit, Profit Target)

Jedná se o příkaz, který umístíme na cenu, při níž chceme realizovat zisk z naší otevřené pozice. Tento příkaz určí, na jaké ceně broker ukončí naši otevřenou pozici se ziskem. Například cena ropy se nyní pohybuje na hodnotě 80 dolarů

dolarů za barel a my jsme se rozhodli vstoupit do pozice, jelikož očekáváme její růst (long pozice). Po kliknutí na myš broker vyplní naši pozici za aktuální cenu na trhu. My z nějakého důvodu předpokládáme, že by cena ropy mohla vystoupat až na úroveň 100 dolarů za barel. Proto na tuto hodnotu umístíme svůj příkaz „Realizace zisku“. Pokud cena k této úrovni dojde, broker naši pozici ukončí se ziskem právě na této hladině a realizujeme zisk (v závislosti na velikosti/počtu kontraktů naší pozice).

Existuje samozřejmě celá řada dalších a pokročilých inteligentních pokynů pro obchodování na finančních trzích, s nimiž se můžete setkat (a určitě také setkáte). Avšak pro účely této knihy nám zatím postačí tyto základní.

Jak vydělat na růstu a poklesu zvoleného trhu

Cíl obchodování je pravděpodobně každému zřejmý – vydělávat peníze a odnášet si z trhu zajímavé zhodnocení. Toho lze dosáhnout nejen spekulací na růst, ale i pokles zvoleného trhu. Právě uvedený fakt staví spekulativní investování na vrchol zajímavosti, počtu příležitostí a ve finále zejména také lukrativnosti.

Zkuste se nyní zamyslet nad obrázkem 2.2, jedná se o denní graf zlata.

Obrázek 2.2 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold)

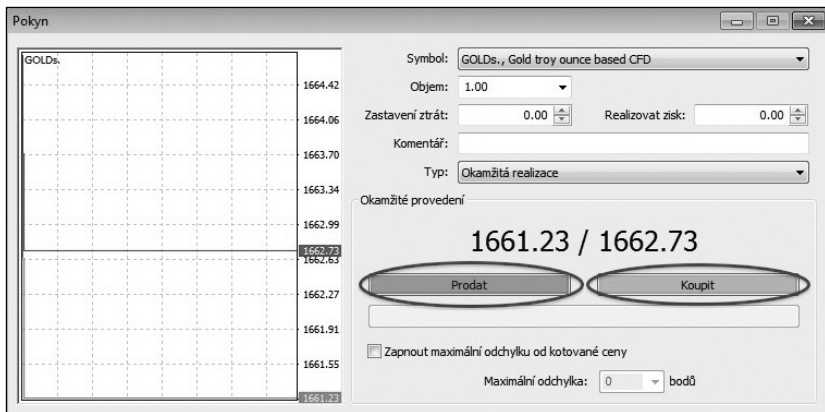

Obrázek 2.3 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold) s vyznačenými klíčovými časovými body

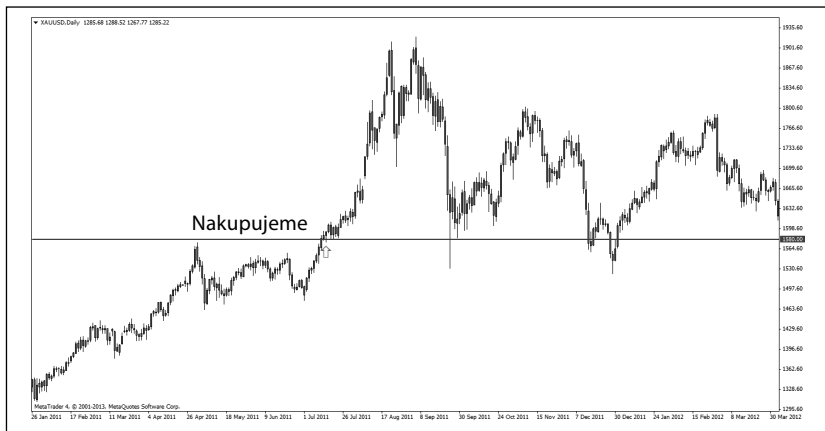
Na první pohled sice není rozdíl až tak markantní jako v dalších případných ukázkách, přesto však lze jednoznačně vyvodit, že růst trhu trval mnohem déle ve srovnání s rychlostí poklesu trhu. A to dokonce na takovém trhu, jako je zlato, které bylo v poslední době často prezentováno jako naprosto jistá a bezkonkurenčně nejlepší možná investice. Výsledek a chování trhu však vidíte sami, ideální příležitost pro spekulace, poměrně velmi pochmurná doba pro typy investic, v rámci kterých se dá investovat pouze na růst trhu (ať už to jsou fondy nebo jakékoli jiné investice). Na obrázku 2.3 jsme zvýraznili klíčové časové body, jak tedy vidíme, pokles je mnohem rychlejší a důraznější ve srovnání s celkovým růstem. Růst zlata čítal 30 obchodních dní a stejně velký rychlý pokles přesnou polovinu, respektive přesně 15 obchodních dní.

V předchozím textu věnovaném brokerům jsme se zmínili o nejoblíbenější obchodní platformě MetaTrader, která stejně jako veškeré další obchodní platformy nabízí při otvírání nového obchodu dvě možnosti: koupit a prodat zvolené množství daného investičního instrumentu (počet akcií, lotů, kontraktů).

Tlačítko Koupit je na první pohled naprosto jednoznačné. Jednoduše nakoupíme určitý počet kontraktů (položka Objem) a tím spekulujeme na růst ceny konkrétního trhu. Avšak velmi důrazně jsme upozorňovali na tlačítko Prodat, které neznamená uzavření obchodu. Po stisknutí červeného tlačítka Prodat

Obrázek 2.4 Ukázka z obchodní platformy MetaTrader; funkce „Nový pokyn“

Obrázek 2.5 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); ukázka long obchodu – spekulace na vzestup

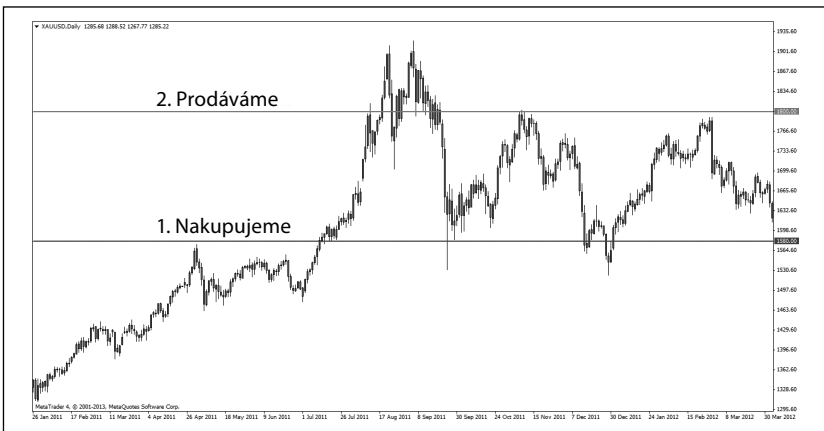
(obrázek 2.4) totiž otevřeme nový obchod, respektive zvolený počet kontraktů za aktuální cenu prodáme a tím spekulujeme na pokles trhu. Pojdme si nyní objasnit, jak obě možnosti fungují.

1. Nakupujeme (long pozice). V tomto případě se řídíme pravděpodobně už doslova legendárním slovním spojením: levně nakup a draze prodej (prodej za

vyšší cenu). Berme v úvahu, že na ceně 1 580 dolarů za trojskou unci nakupujeme trh zlata. Pro zachování názornosti situace se nezabývejme tím, proč vlastně spekulujeme na růst trhu, jednoduše chceme profitovat z růstu zlata.

Obrazek 2.6 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); realizace zisku a ztráty při long pozici

Obrazek 2.7 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); nejprve levně nakoupení, a pak draze prodejem

Obrázek 2.6 dále shrnuje, že pohyb ceny od nákupní úrovně 1 580 dolarů nahoru pro nás znamená zisk a pohyb ceny od nákupní úrovně dolů tvoří ztrátu. Za cenu 1 800 dolarů za trojskou unci jsme tento obchod uzavřeli.

Obrázek 2.8 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); ukázka short obchodu – spekulace na pokles

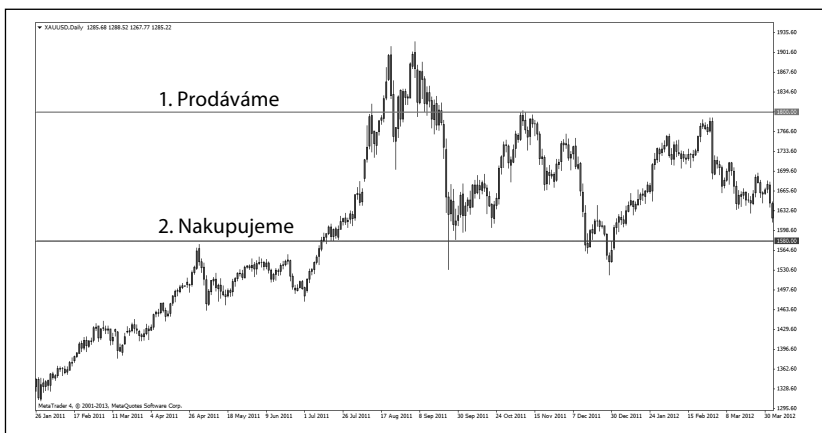
Obrázek 2.9 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); realizace zisku a ztráty při short pozici

Tudíž za 1 580 dolarů jsme nakoupili určitý počet kontraktů (1. krok) a za 1 800 dolarů jsme tento otevřený obchod o určitém počtu kontraktů prodali, respektive obchod uzavřeli (2. krok).

2. Prodáváme (short pozice). V druhém případě se řídíme přesným opakem: nejprve draze prodej a poté levně nakup. Celkový proces bude tedy v převráceném pořadí. Pokud v rámci investic mluvíme o tom, že jsme trh například za cenu 1 800 dolarů za trojskou unci prodali, správně bychom tím měli myslet, že spekulujeme na pokles zvoleného trhu.

Pakliže cena trhu půjde od klíčové prodejní úrovně směrem dolů, znamená to pro nás zisk, avšak v případě růstu ceny utřžeme ztrátu z otevřeného obchodu. Za cenu 1 580 dolarů jsme následně obchod uzavřeli.

Uzavření obchodu v rámci spekulace na pokles spočívá v tom, že daný počet kontraktů zpětně nakoupíme. To znamená, že proces vypadá přesně opačně: nejprve určitý počet kontraktů prodáme (1. krok) a následně jej nakoupíme (2. krok). Na základě uvedeného principu fungují a jsou umožněny ve většině případů spekulace na propad trhů (kromě trhů, kde je příslušnými orgány zakázáno spekulovat na pokles).

Obrázek 2.10 Denní graf (D1) zlata XAU/USD (Gold); nejprve draze prodat, pak levně nakoupit

Shrnutí

Na růstu trhu vyděláme vhodným načasováním nejprve nákupem příslušného množství kontraktů (lotů) a následným vhodně načasovaným prodejem, uzavřením celkového obchodu. Na poklesu trhu lze vydělat správným načasováním nejprve prodeje stanoveného množství kontraktů a následným správně načasovaným zpětným nákupem, tudíž uzavřením doposud otevřeného obchodu. Možnost vydělávat na poklesech cen téměř jakýchkoli trhů (výjimku tvoří zejména české akcie) jednoznačně rozšiřuje počet nabízejících se příležitostí a přidává spekulativnímu typu investování další dost významný rozměr a potenciál. Podle našeho názoru představuje mimo jiné právě možnost vydělávat na propadu trhu kriticky důležitý důvod, proč se vyplatí spekulovat.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.